

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ,
ЩО НАВЧАЮТЬСЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА»
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 141 «ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХНІКА ТА
ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА»

Харків 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ,
ЩО НАВЧАЮТЬСЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА»
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 141 «ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХНІКА ТА
ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА»

Затверджено
редакційно-видавничою
радою НТУ «ХП»,
протокол № 1 від 16.02.2023 р.

Харків
НТУ «ХП»
2023

Програма переддипломної практики студентів, що навчаються за освітньою програмою «Електромеханіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» / Укладачі: А. В. Єгоров, О. О. Чепелюк, О. Ю. Юр'єва, Д. І. Якунін – Харків : НТУ «ХПІ», 2023. – 24 с.

Укладачі: А. В. Єгоров, О. О. Чепелюк, О. Ю. Юр'єва, Д. І. Якунін

Рецензент В. В. Шевченко

Кафедра електричних машин

Кафедра електричних апаратів

Кафедра електричного транспорту та тепловозобудування

ВСТУП

Переддипломна практика є заключним етапом підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти перед виконанням дипломного проєкту. Під час проходження цієї практики студент не тільки поглиблює теоретичні знання зі спеціальності, а й збирає фактичний матеріал для виконання дипломного проєкту.

Переддипломна практика може бути організована та проведена на підприємствах, в установах та організаціях усіх організаційно-правових форм і форм власності (базах практики), або у структурних підрозділах закладу фахової вищої освіти, що забезпечують відповідну підготовку.

На студентів, які проходять практику на підприємстві (організації, установі), поширюється законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (організації, установи).

Студент під час переддипломної практики має можливість формувати та розвивати свої професійні компетентності, вивчити реальні виробничі ситуації та практично перевірити отримані під час навчання знання. Він може самостійно приймати рішення, обґрунтовуючи правильність своїх висновків перед керівником практики. Майбутній спеціаліст навчається роботі в колективі, отримує навички професійного спілкування.

Необхідність підготовки студентів спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» для різних підприємств потребує розширення їхніх знань в царині експлуатації, сервісного обслуговування та ремонту електрообладнання та виробів, що його містять, а також їх проєктування та розрахунку з застосуванням прикладних пакетів комп'ютерних програм й інформаційних технологій.

Це методичне видання містить програму переддипломної практики студентів, що навчаються за освітньою програмою «Електромеханіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», вказівки для виконання звіту з практики, а також перелік джерел інформації, необхідних для розширення знань в галузі електромеханіки.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Переддипломна практика студентів проводиться відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». Переддипломна практика є важливою складовою частиною навчального процесу практичної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що необхідно для подальшої їх роботи на різноманітних підприємствах, організаціях та установах, пов'язаних з електромеханікою.

Відповідно «Положення...» переддипломну практику проходять студенти денної та заочної форм навчання, які по закінченні навчання одержують кваліфікацію «бакалавр електроенергетики, електротехніки та електромеханіки».

Згідно навчального плану освітньо-професійної програми «Електромеханіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» переддипломна практика студентів денної (заочної) форми навчання передбачена у восьмому семестрі тривалістю 4 (3) тижні обсягом 6 кредитів, що становить 180 навчальних годин.

Підсумковий контроль виконання завдань переддипломної практики відбувається під час складання диференційного заліку при захисті звіту з переддипломної практики у терміни, встановлені графіком навчального процесу. Поточний контроль виконання завдань практики здійснюється керівником практики під час її проходження.

2. МЕТА ТА ЗАДАЧІ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Метою переддипломної практики є підготовка майбутнього фахівця до самостійної роботи на інженерних посадах підприємств, організацій чи установ з розробки, проектування, виготовлення, експлуатації, сервісного обслуговування та ремонту електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки, електротранспорту та іншого суміжного електрообладнання.

Переддипломна практика студентів є завершальним етапом навчання і проводиться на випускному курсі з метою формування та розвитку професійних компетентностей, узагальнення та вдосконалення здобутих

ними знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збору матеріалів для виконання дипломного проєкту.

Задачами переддипломної практики є:

- вивчення проєктно-конструкторської роботи, ознайомлення з порядком розробки та затвердження конструкторської документації; участь в її розробці;

- вивчення методик проєктування електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки та електротранспорту, особливостей застосування САПР при розробці електромеханічних пристроїв;

- набуття практичних навичок з проєктування та модернізації устаткування та пристроїв, що використовуються в технологічних процесах виготовлення електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки, електротранспорту та систем його електропостачання;

- вивчення питань інженерної психології та організації інженерної праці в електромеханіці;

- узагальнення, систематизація та поглиблення знань з теорії електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки та електротранспорту; конструювання та технології виробництва цих виробів та виробів, що їх містять; систем електропостачання; економіки і планування підприємства, організації, установи;

- набуття практичних навичок з організації та проведення сервісного обслуговування та ремонту електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки та електротранспорту.

В результаті проходження переддипломної практики студенти повинні знати сучасні методи електромагнітних, механічних, теплових і вентиляційних розрахунків електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки та електротранспорту, а також спеціальної оснастки для їх виготовлення; розрахунки собівартості виготовлення деталей, складальних одиниць і в цілому усього виробу; заходи щодо зниження витрат конструкційних і електротехнічних матеріалів; заводські методи випробувань дослідних і серійних зразків вказаного вище

електрообладнання та виробів з ним; методи визначення показників надійності та шляхи їх поліпшення; особливості організації та проведення сервісного обслуговування та ремонту електрообладнання.

В результаті проходження переддипломної практики студенти повинні вміти самостійно розробляти проєктну, конструкторську і технологічну документацію на виріб, що заново проєктується; дослідити патентну чистоту виробу, що розробляється та його відповідність сучасному світовому рівню; розробляти технологічні процеси з використанням високопродуктивного устаткування та робити розрахунки собівартості виробу; скласти техніко-економічне обґрунтування проєкту; проводити організаційну роботу по підготовці виробництва; виявляти джерела підвищеної небезпеки та розробляти заходи по усуненню їхнього впливу на обслуговчий персонал.

В результаті проходження переддипломної практики студент має набути програмних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді;
- здатність працювати автономно;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- здатність вирішувати практичні задачі із застосуванням систем автоматизованого проєктування і розрахунків (САПР);
- здатність вирішувати практичні задачі із залученням методів математики, фізики та електротехніки;
- здатність вирішувати комплексні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, пов'язані з роботою електричних систем та мереж, електричної частини станцій і підстанцій та техніки високих напруг;
- здатність вирішувати комплексні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, пов'язані з проблемами метрології, електричних вимірювань, роботою пристроїв автоматичного керування, релейного захисту та автоматики;
- здатність вирішувати комплексні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, пов'язані з роботою електричних машин, апаратів та автоматизованого електроприводу;
- здатність вирішувати комплексні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, пов'язані з проблемами виробництва, передачі та розподілення електричної енергії;
- здатність розробляти проєкти електроенергетичного, електротехнічного та електромеханічного устаткування із дотриманням вимог законодавства, стандартів і технічного завдання;
- здатність виконувати професійні обов'язки із дотриманням вимог правил техніки безпеки, охорони праці, виробничої санітарії та охорони навколишнього середовища;
- усвідомлення необхідності підвищення ефективності електроенергетичного, електротехнічного та електромеханічного устаткування;
- усвідомлення необхідності постійно розширювати власні знання про нові технології в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці;
- здатність оперативно вживати ефективні заходи в умовах надзвичайних (аварійних) ситуацій в електроенергетичних та електромеханічних системах;
- здатність і готовність розуміти і аналізувати економічні проблеми і суспільні процеси, бути активним суб'єктом економічної діяльності;

– здатність розробляти прості конструкції електроенергетичних, електромеханічних і електротехнічних об'єктів та оцінювати механічну міцність розроблених конструкцій;

– здатність використовувати сучасні методи розрахунків, моделювання, проектування та аналізу режимів роботи електричних машин, електричних апаратів, електричного обладнання залізниць та їхніх складових;

– здатність визначати та обґрунтовувати технічні рішення, створювати технологічні процеси, необхідні для виробництва, експлуатації, обслуговування та ремонту електричних машин, електричних апаратів, електричного обладнання залізниць;

– здатність складати програми випробувань, вибирати та застосовувати технічні засоби діагностування параметрів електричних машин, електричних апаратів, електричного обладнання залізниць, аналізувати результати вимірювань та застосовувати для контролю та керування виробничими, експлуатаційними, логістичними процесами.

Результатами навчання при проходженні переддипломної практики є:

– знати і розуміти принципи роботи електричних систем та мереж, силового обладнання електричних станцій та підстанцій, пристроїв захисного заземлення та грозозахисту та уміти використовувати їх для вирішення практичних проблем у професійній діяльності;

– знати і розуміти теоретичні основи метрології та електричних вимірювань, принципи роботи пристроїв автоматичного керування, релейного захисту та автоматики, мати навички здійснення відповідних вимірювань і використання зазначених пристроїв для вирішення професійних завдань;

– знати принципи роботи електричних машин, апаратів та автоматизованих електроприводів та уміти використовувати їх для вирішення практичних проблем у професійній діяльності;

– знати принципи роботи біоенергетичних, вітроенергетичних, гідроенергетичних та сонячних енергетичних установок;

– знати основи теорії електромагнітного поля, методи розрахунку електричних кіл та уміти використовувати їх для вирішення практичних

проблем у професійній діяльності;

- застосовувати прикладне програмне забезпечення, мікроконтролери та мікропроцесорну техніку для вирішення практичних проблем у професійній діяльності;

- здійснювати аналіз процесів в електроенергетичному, електротехнічному та електромеханічному обладнанні, відповідних комплексах і системах;

- обирати і застосовувати придатні методи для аналізу і синтезу електромеханічних та електроенергетичних систем із заданими показниками;

- уміти оцінювати енергоефективність та надійність роботи електроенергетичних, електротехнічних та електромеханічних систем;

- знаходити необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах інформації, оцінювати її релевантність та достовірність;

- вільно спілкуватися з професійних проблем державною та іноземною мовами усно і письмово, обговорювати результати професійної діяльності з фахівцями та нефахівцями, аргументувати свою позицію з дискусійних питань;

- розуміти основні принципи і завдання технічної та екологічної безпеки об'єктів електротехніки та електромеханіки, враховувати їх при прийнятті рішень;

- розуміти значення традиційної та відновлюваної енергетики для успішного економічного розвитку країни;

- розуміти принципи європейської демократії та поваги до прав громадян, враховувати їх при прийнятті рішень;

- розуміти та демонструвати добру професійну, соціальну та емоційну поведінку, дотримуватись здорового способу життя;

- знати вимоги нормативних актів, що стосуються інженерної діяльності, захисту інтелектуальної власності, охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, враховувати їх при прийнятті рішень;

- розв'язувати складні спеціалізовані задачі з проектування і технічного обслуговування електромеханічних систем, електроустаткування електричних станцій, підстанцій, систем та мереж;

- уміти самостійно вчитися, опанувати нові знання і вдосконалювати навички роботи з сучасним обладнанням, вимірювальною технікою та прикладним програмним забезпеченням;
- застосовувати придатні емпіричні і теоретичні методи для зменшення втрат електричної енергії при її виробництві, транспортуванні, розподіленні та використанні;
- вирішувати професійні задачі з проєктування, монтажу та експлуатації електроенергетичних, електротехнічних, електромеханічних комплексів та систем;
- знати суть основних економічних категорій, наукові основи та шляхи підвищення виробництва, економії ресурсів;
- знати та вміти розробляти прості конструкції електроенергетичних і електротехнічних об'єктів та оцінювати механічну міцність розроблених конструкцій;
- знати властивості, способи отримання, основи вибору матеріалів, які використовуються в конструкціях електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки, електричного обладнання залізниць;
- знати та використовувати пакети прикладних програм для проведення практичних розрахунків електричних машин, електричних апаратів, електричного обладнання залізниць та їхніх складових;
- знати особливості фізичних процесів та характеристик, що супроводжують роботу електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки, електричного обладнання залізниць;
- уміти обґрунтовувати прийняті рішення в процесі проєктування, виготовлення, експлуатації, обслуговування та ремонту електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки, електричного обладнання залізниць;
- знати принципи структурної та функціональної організації електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки, електричного обладнання залізниць;
- уміти користуватись технічною документацією, яка супроводжує процеси проєктування, виробництва, експлуатації, обслуговування, випробування, контролю, ремонту електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки та електричного обладнання залізниць.

3. БАЗИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Практика може бути організована та проведена на підприємствах, в установах та організаціях усіх організаційно-правових форм і форм власності (базах практики), або у структурних підрозділах НТУ «ХПІ», що забезпечують відповідну підготовку.

Визначення баз практики здійснюється, виходячи з їхньої спроможності забезпечити виконання програми практики. Перевага має надаватись підприємствам, які використовують сучасні обладнання та технології. Перевага при виборі бази переддипломної практики надається майбутньому місцю працевлаштування здобувача вищої освіти.

Для студентів-іноземців бази практики передбачаються у відповідному контракті щодо підготовки спеціалістів і можуть бути розташовані, як на території країн-замовників на спеціалістів, так і в межах України.

Студенти, які поєднують навчання з роботою, можуть проходити практичну підготовку при навчанні на робочому місці у процесі виконання посадових обов'язків, якщо це забезпечує виконання програми практики.

Студенти можуть самостійно з дозволу відповідних кафедр підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

З базами практики (підприємствами, організаціями, установами) завчасно укладаються договори на її проведення за формою визначеною в НТУ «ХПІ». Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або до п'яти років.

Основними базами переддипломної практики студентів, що навчаються за освітньою програмою «Електромеханіка» є провідні електромашинобудівні та транспортні підприємства м. Харкова та України, які застосовують сучасну техніку, новітню технологію і прогресивні методи організації праці та керування виробництвом: ТОВ «ХЕМЗ», АТ «Українські енергетичні машини», АТ «Електромашина», ТОВ «СКБ Укрелектромаш», ДП «Харківське агрегатно-конструкторське бюро», ПАТ «Електромотор», ТОВ НВО «Вертикаль», НТЦ «Харківрелекомплект», ПАТ «Харківметропроект», КП «Харківський

метрополітен», ЗАТ «Струм», ЗАТ «Електроцит», ТОВ «Євроіндастрі», ТОВ «Харківліфт», ОКБ комплектних пристроїв «ЕЛКОР», ТОВ «АВМ АМПЕР», ТОВ «НВП «СПЕЦЕЛЕКТРОМАШ», Електровозне депо «Харків-Головний», Локомотивне депо «Основа», Харківське відділення філії «Проектно-вишукувальний інститут залізничного транспорту» (ПВІЗТ), ПАТ «Укрзалізниця» та інші.

4. КЕРІВНИЦТВО ПЕРЕДДИПЛОМНОЮ ПРАКТИКОЮ

Безпосереднє навчально-методичне керівництво переддипломною практикою студентів забезпечують випускові кафедри університету.

Загальне керівництво переддипломною практикою здійснюється керівником від випускової кафедри університету, призначеним з числа професорсько-викладацького складу, який визначає бази проходження переддипломної практики студентами та узгоджує необхідну програму практики з профільними промисловими підприємствами (організаціями, установами) – базами практики. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедр, які брали безпосередню участь у навчальному процесі, по якому проводиться практика. У разі проходження практики за межами НТУ «ХП» призначаються керівник практики від університету та від відповідного підприємства (організації, установи).

На початку переддипломної практики кожний студент отримує індивідуальне завдання відповідно до теми дипломного проекту. В індивідуальному завданні на практику вказується календарний графік виконання його окремих частин.

Індивідуальне завдання містить спеціальну частину, в яку можуть входити питання, що пов'язані з оглядом та аналізом конструкцій, патентних рішень, стандартів та інших нормативних документів, аналізом методів та методик розрахунків, розрахунками, проектуванням, виготовленням, дослідженням, випробуванням, сервісним обслуговуванням, ремонтом конкретних типів електричних машин, електричних апаратів, електропобутової техніки, електрообладнання електротранспорту або локомотиву чи електропоїзду, подібних до заданих у дипломному проекті.

Всі питання щодо збору матеріалів для дипломного проектування під час проходження переддипломної практики узгоджуються з керівником

практики від університету та керівником дипломного проєкту.

На час проходження переддипломної практики студенти повністю підпорядковуються діючим на підприємстві – базі практики правилам внутрішнього трудового розпорядку, а також правилам техніки безпеки, охорони праці та навколишнього середовища.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України.

Керівник практики від підприємства:

- організовує практику згідно з програмою практики;
- визначає місця практики, забезпечує найбільшу ефективність її проходження;
- проводить перед початком практики інструктажі з правил техніки безпеки та охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку;
- забезпечує перед початком практики проходження інструктажу з правил техніки безпеки та охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку;
- забезпечує та контролює дотримання студентами правил техніки безпеки та охорони праці, правил внутрішнього розпорядку та трудового законодавства;
- забезпечує виконання погоджених графіків проходження практики по структурних підрозділах підприємства (установи, організації);
- надає студентам-практикантам можливість користуватись наявною літературою, необхідною документацією;
- створює необхідні умови для засвоєння практикантами нової техніки, передової технології, сучасних методів організації праці;
- допомагає студентам збирати матеріали з індивідуального завдання, що передбачено дипломним проєктуванням;
- здійснює перевірку заповнення щоденників та змісту звітів;
- складає характеристики на студентів після закінчення переддипломної практики.

Керівник практики від університету:

- розробляє індивідуальні завдання на практику відповідно до завдання на дипломне проєктування;

- забезпечує проведення усіх організаційних заходів, пов'язаних з підготовкою та проведенням практики;
- забезпечує надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програма, щоденник практики, календарний план, індивідуальне завдання тощо), перелік яких встановлює випускова кафедра;
- проводить інструктажі з техніки безпеки та охорони праці;
- здійснює контроль за виконанням індивідуального завдання та збором матеріалів для дипломного проєктування;
- надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів до дипломного проєкту;
- проводить консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту з практики;
- інформує студентів про порядок і терміни надання щоденника та звітів про практику;
- здійснює перевірку правильності заповнення щоденників і оформлення звіту;
- приймає захист звітів студентів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики студентів.

Студенти-практиканти зобов'язані:

- своєчасно прибути на базу практики;
- одержати від керівника практики від університету всі необхідні документи і консультації щодо проходження переддипломної практики;
- у повному обсязі згідно з календарним планом практики виконувати всі завдання, що передбачені програмою практики, та вказівки її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;
- нести відповідальність за виконану роботу та її результати і показувати приклад свідомого і сумлінного ставлення до праці;
- своєчасно вести щоденник практики, підготувати звіт про проходження переддипломної практики та скласти диференційний залік.

5. ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Під час проходження переддипломної практики студенти знайомляться з історією підприємства; вивчають номенклатуру продукції підприємства та порівнюють її характеристики з вітчизняними та закордонними аналогами; знайомляться зі структурою підприємства та функціями основних відділів і цехів; загальною схемою виробничого процесу; збирають та аналізують матеріали для виконання дипломного проєкту відповідно до індивідуального завдання на практику.

У конкретні індивідуальні завдання з переддипломної практики студентів мають бути включені питання згідно профілізацій навчання студента, серед яких «Електричні машини», «Електричні апарати», «Електропобутова техніка», «Електричний транспорт». Перелік питань за профілізацією формується керівниками дипломного проєктування та переддипломної практики випускових кафедр перед початком практики у відповідності до тематики та змісту завдання на дипломний проєкт.

Під час проходження переддипломної практики, для подальшого виконання економічної частини дипломного проєкту під час дипломного проєктування, студентам також необхідно:

- ознайомитися з видами діяльності та основною номенклатурою продукції підприємства і її призначенням; з організацією обліку основних показників роботи окремих дільниць;

- зібрати матеріал для техніко-економічного обґрунтування виробу, що проєктується; матеріали для розрахунку собівартості виробу; відомості з технологічної підготовки виробництва; дані для розрахунку витрат, пов'язаних з експлуатацією; матеріали для визначення економічної ефективності впровадження нового виробу.

Для виконання розділу дипломного проєкту з охорони праці та навколишнього середовища – під час проходження переддипломної практики студенту також необхідно:

- ознайомитися з роботою відділу техніки безпеки і охорони праці та з правилами техніки безпеки окремих цехів та відділів;

- вивчити заходи по запобіганню випадків ураження електричним струмом, вибуху газів та рідин, що застосовуються у цехах; заходи по запобіганню забруднення атмосфери і водоймищ, по оздоровленню умов праці у цехах і в цілому по підприємству.

Після виконання індивідуального завдання з переддипломної практики студент-практикант для підготовки до дипломного проектування, за узгодженням з керівником дипломного проектування, може доповнити чи скорегувати окремі розділи свого завдання на дипломний проєкт з урахуванням зібраних ним матеріалів.

6. ЗМІСТ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Звіт переддипломної практики складається студентом на підставі записів у робочому щоденнику по кожному розділу відповідно до індивідуального завдання і переліку питань за темою дипломного проєкту.

Матеріал, зібраний для звіту, потрібно систематизувати і обробити. Звіт має бути оформлений згідно стандарту СТЗВО-ХПІ-3.01-2021, як пояснювальна записка.

Звіт повинен містити 80 % матеріалів, які використовуватимуться для дипломного проектування.

Звіт повинен мати 30–40 аркушів формату А4 (без урахування додатків) та необхідні структурні елементи.

Титульний лист виконується за зразком, наведеним в Додатку А. Титульний лист підписується студентом-практикантом, керівником практики від підприємства (підпис засвідчується печаткою підприємства), керівником практики від університету.

Реферат обсягом одна сторінка повинен містити відомості про обсяг звіту з переддипломної практики (кількість сторінок, рисунків, таблиць, джерел інформації, додатків); перелік ключових слів (10–15 слів); текст реферату. В тексті реферату зазначається мета переддипломної практики, місце проходження практики, результати проходження практики.

Зміст містить складові частини звіту – вступ, розділи, підрозділи, висновки, перелік джерел інформації, додатки (за наявності) – з вказанням номерів сторінок початків складових частин.

Основний текст звіту містить складові частини (розділи, підрозділи), які визначаються випусковою кафедрою та профілізацією навчання студента.

Список джерел інформації містить бібліографічні описи цитованих, згадуваних або використовуваних книжок, статей, нормативно-технічних документів, звітів про науково-дослідну роботу, дисертацій, статей,

технічних каталогів виробників тощо, опублікованих у вигляді окремих документів чи Internet-сторінок загальною кількістю не менше 25 джерел інформації.

Додатки включаються в пояснювальну записку у разі необхідності навести окремі документи, їхні копії, технологічні карти тощо.

По закінченню переддипломної практики звіт, підписаний студентом-практикантом і керівниками від підприємства та університету, разом із заповненим щоденником практики має бути пред'явлений комісії, яка призначається випусковою кафедрою, для отримання диференційного заліку.

Диференційна оцінка за переддипломну практику вноситься в додаток до диплому бакалавра.

Нижче наведені приклади складових частин звітів з переддипломної практики для окремих профілізацій навчання студентів, що навчаються за освітньою програмою «Електромеханіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка».

Приклад складових частин звіту з переддипломної практики для профілізації «Електричні машини»:

- вступ;
- історія розвитку підприємства;
- структура підприємства, виробничого цеха або дільниці з описом виробничого процесу;
- номенклатура електричних машин, що випускаються підприємством, де проходить практика, а також українських та закордонних підприємств (фірм), порівняння їхніх характеристик;
- технічні умови на базові конструкції електричних машин;
- електромагнітний, тепловий, вентиляційний, механічний розрахунки, розрахунок характеристик електричної машини;
- опис технології виготовлення деталей або вузлів електричних машин (вала, корпусів, станини, щитів, вентиляторів, щіткоутримувальних апаратів; осердь якорів, статорів, роторів і полюсів, колекторів, контактних кілець, підшипникових вузлів, короткозамкнених обмоток роторів, виробів обмотувально-ізоляційних цехів, складання якорів, роторів, статорів і

електричних машин в цілому);

- виконання розрахунків з індивідуального завдання (наприклад, розрахунок режимів технологічного процесу або розрахунок параметрів по спеціальній методикі підприємства та інше);

- висновок;
- список джерел інформації;
- додатки.

Приклад складових частин звіту з переддипломної практики для профілізації «Електричні апарати»:

- вступ;
- історія розвитку підприємства;
- структура підприємства, виробничого цеха або дільниці з описом виробничого процесу;
- технічні умови на базові конструкції електричних апаратів;
- огляд та аналіз конструкцій і технічних характеристик електричних апаратів за тематикою дипломного проєкту (роботи);
- огляд патентної літератури на електричні апарати;
- огляд та аналіз методів, методик, програмного забезпечення для розрахунку вузлів електричного апарату та моделювання їх роботи;
- опис технології виготовлення деталей або вузлів електричних апаратів;
- опис методик досліджень та випробувань електричних апаратів чи їх окремих вузлів;
- виконання розрахунків з індивідуального завдання (розрахунок статичних та динамічних характеристик електромагнітних актуаторів, розрахунок контактних систем електричних апаратів, розрахунок дугогасної системи електричного апарату, тощо);

- висновок;
- список джерел інформації;
- додатки.

Приклад складових частин звіту з переддипломної практики для профілізації «Електропобутова техніка»:

- вступ;
- історія розвитку підприємства;

- структура підприємства, виробничого цеха або дільниці з описом виробничого процесу;
- технічні умови на базові конструкції електропобутової техніки;
- огляд та аналіз конструкцій і технічних характеристик електропобутової техніки за тематикою дипломного проєкту;
- огляд патентної літератури на електропобутову техніку;
- огляд та аналіз методів, методик, програмного забезпечення для розрахунку вузлів електропобутової техніки та моделювання їхньої роботи;
- опис технології виготовлення деталей або вузлів електропобутової техніки;
- опис методик досліджень та випробувань електропобутової техніки чи її окремих вузлів;
- особливості організації та проведення сервісного обслуговування та ремонту електропобутової техніки;
- виконання розрахунків з індивідуального завдання (розрахунок нагрівальних елементів, теплових, механічних, динамічних режимів електропобутової техніки чи її окремих вузлів, тощо);
- висновок;
- список джерел інформації;
- додатки.

Приклад складових частин звіту з переддипломної практики для профілізації «Електричний транспорт»:

- вступ;
- огляд аналогічних конструкцій локомотивів, електропоїздів, тощо, який містить опис конструкції, характеристики та параметри рухомого складу;
- опис конструкції локомотиву чи електропоїзда, тощо, обраного прототипом, обґрунтування вибору;
- опис технології виготовлення деталей або вузлів локомотиву чи електропоїзду (електрообладнання, елементів тягової електропередачі, ходової частини, допоміжного обладнання, тощо);
- розрахунок загальних параметрів проєктованого рухомого складу;

- виконання розрахунків з індивідуального завдання (наприклад, розрахунок статичного розважування, елементів передачі потужності, складових контактної мережі, тощо);
- висновок;
- список джерел інформації;
- додатки.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Бабаєв М. М. Проектування систем електропостачання залізниць: Навч. посібник / М. М. Бабаєв, В. С. Блиндюк, О. Д. Супрун та ін.; за ред. М. М. Бабаєва. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. – 291 с.
2. Белікова Л. Я. Електричні машини: Навчальний посібник / Л. Я. Белікова, В. П. Шевченко – Одеса: Наука і техніка, 2012. – 480 с.
3. Боднар Б. Є. Теорія та конструкція локомотивів. Допоміжні системи та устаткування: Підручник для ВНЗ залізнич. трансп. / під ред. д-ра техн. наук, проф. Б. Є. Боднара. – Д.: ПП Ліра ЛТД, 2010. – 369 с.
4. Боднар Б. Є. Теорія та конструкція локомотивів. Екіпажна частина: Підручник для ВНЗ залізнич. трансп. / під ред. Б.Є. Боднара. – Д.: ПП Ліра ЛТД, 2009. – 284 с.
5. Боднар Б.Є. Теорія та конструкція локомотивів. Основи проектування: Підручник для ВНЗ залізнич. трансп. / під ред. Б.Є. Боднара. – Д.: ПП Ліра ЛТД, 2010. – 358 с.
6. Дубініна О. М. Інтегрування у технічних розрахунках транспортних систем з використанням комп'ютерної математики: Навчально-методичний посібник / О. М. Дубініна, Б. Г. Любарський, Б. Х. Єрціян, Є. С. Рябов. – Харків: НТУ «ХПІ», 2020. – 230 с.
7. Дьяков В. О. Контактна мережа електрифікованих залізниць. Улаштування контактної мережі: Навчальний посібник / В. О. Дьяков, Д. О. Босий, А. В. Антонов – Дніпро: Вид-во ПФ «Стандарт-Сервіс», 2017. – 228 с.
8. Заблодський М. М. Асинхронні електричні машини: навчальний посібник / М. М. Заблодський, Р. М. Чуєнко, В. В. Васюк. – К. : ФОП Ямчинський О.В., 2020. – 463 с.
9. Заблодський М. М. Електричні машини / М. М. Заблодський, Р. М. Чуєнко, В. В. Васюк. Ч.2: Трансформатори. – К. : ФОП Ямчинський О. В., 2019. – 346 с.

10. Заблодський М. М. Електричні машини змінного струму / М. М. Заблодський, Р. М. Чуєнко, В. В. Васюк. – К. : ЦП «Компринт», 2018. – 514 с.
11. Завгородня Н. М. Математичні методи і моделі: комп'ютерне моделювання: підручник / Н. М. Завгородня, С. В. Панченко, С. Є. Бантюков, В. С. Меркулов. – Харків : УкрДАЗТ, 2012. – 190 с.
12. Загірняк М. В. Електричні машини: Підручник / М. В. Загірняк, Б. І. Невзлін – К.: Знання, 2009. – 399 с.
13. Клименко Б. В. Електричні апарати. Електромеханічна апаратура комутації, керування та захисту. Загальний курс (видання друге, допрацьоване та доповнене): Навчальний посібник / Б. В. Клименко – Харків: Вид-во «Точка», 2012. – 400 с.
14. Клименко Б. В. Комутаційна апаратура, апаратура керування, запобіжники. Терміни, тлумачення, коментарі : Навчальний посібник / Б. В. Клименко – Харків: Вид-во «Талант», 2008. – 228 с.
15. Клименко Б.В. Електричні та магнітні пристрої, електричні аксесуари, електричні установки. Терміни, тлумачення, коментарі : Навчальний посібник / Б. В. Клименко – Харків: Вид-во «Точка», 2009. – 272 с.
16. Мілих В. І. Літерні позначення величин та параметрів електричних машин. Методичні вказівки до використання в навчальному процесі кафедри «Електричні машини» / В. І. Мілих. – Харків : НТУ «ХП», 2007. – 34 с.
17. Мілих В. І., Шавьолкін О. О. Електротехніка, електроніка та мікропроцесорна техніка: Підручник / За ред. В. І. Мілих. – К.: Каравела, 2016. – 688 с.
18. Осташевський М. О. Електричні машини і трансформатори : Навч. посібник / М. О. Осташевський, О. Ю. Юр'єва; за ред. В. І. Мілих. – Харків: ФОП Панов А.М., 2017. – 482 с.
19. Панченко С. В, Системи електропостачання електричного рухомого складу залізниць і метрополітенів : Підручник / С. В. Панченко, В. С. Блиндюк, М. М. Бабаєв та ін. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – 311 с.
20. Панченко С. В. Конструкція та динаміка електричного рухомого складу: підручник / С. В. Панченко, М. М. Бабаєв, В. С. Блиндюк та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 1. – 280 с.
21. Панченко С. В. Конструкція та динаміка електричного рухомого складу : підручник. Ч. 2 / С. В. Панченко, М. М. Бабаєв, В. С. Блиндюк,

В. П. Нерубацький. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 206 с.

22. Панченко С. В. Теорія та конструкція рухомого складу високошвидкісного транспорту : підручник / С. В. Панченко, О. Б. Бабанін, А. О. Каграманян, Ю. М. Дацун. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – 363 с.

23. Петко І. В. Електропобутова техніка. Навчальний посібник / І. В. Петко, О. П. Бурмістенков, В. В. Кострицький, Т. Я. Біла, О. В. Бібік – К.: – КНУТД. – 2009. – 205 с.

24. Півняк Г. Г. Електричні машини: Навчальний посібник / Г. Г. Півняк, В. П. Довгань, Ф. П. Шкрабець – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2003. – 327 с.

25. Попович М. Г. Електричні машини та електропривод побутової техніки / М. Г. Попович, Л. Ф. Артеменко, О. П. Бурмістенков, О. О. Головка, В. В. Кострицький, І. В. Петко – К.: Либідь, 2004. – 352 с.

26. Правила улаштування електроустановок 2017 (ПУЕ-2017). – Мінпаливенерго України, 2017. – 617 с.

27. Середа О. Г. Безконтактні елементи автоматики в електропобутовій техніці : навч. посібник для студентів вищих технічних навчальних закладів / О. Г. Середа – Харків: НТУ «ХП», 2007. – 250 с.

28. СТЗВО-ХП-3.01-2021. Текстові документи у сфері навчального процесу. Загальні вимоги до виконання. – Харків : НТУ «ХП», 2021.

29. Теорія та конструкція локомотивів. Частина 1: Методичні вказівки до практич. робіт для студентів III-IV курсів спец. «Локомотиви», «Рухомий склад» / Дніпропетр. націон. Універ. залізнич. трансп. ім. ак. В. Лазаряна; Уклад.: Д. В. Бобирь, В. У. Варфоломеев, Є. Б. Боднар, О. Я. Децюра, М. П. Довбня. – Дніпропетровськ, 2008. – 24 с.

30. Теорія та конструкція локомотивів. Частина 2: Методичні вказівки до практич. робіт для студентів III-IV курсів спец. «Локомотиви», «Рухомий склад» / Дніпропетр. націон. Універ. залізнич. трансп. ім. ак. В. Лазаряна; Уклад.: Д. В. Бобирь, В. У. Варфоломеев, Є. Б. Боднар, О. Я. Децюра, М. М. Грищенко – Дніпропетровськ, 2008. – 21 с.

31. Чуєнко Р. М. Електричні машини: навчальний посібник / Р. М. Чуєнко. – К.: ЦП «Компрінт», 2015. – 436 с.

32. Юхимчук В. Д. Технологія виробництва електричних машин / В. Д. Юхимчук // Підручник. – Харків: Тім Пабліш Груп, 2014. – 750 с.

33. Яцун М. А. Електричні машини: Навч. посібник / М. А. Яцун – Львів, Львівська політехніка, 2004. – 462 с.

ДОДАТОК А

Зразок титульного листа звіту з переддипломної практики

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра «НАЗВА ВИПУСКОВОЇ КАФЕДРИ»

ЗВІТ

про проходження переддипломної практики
на підприємстві (вказати підприємство)
тема (вказати тему)

Виконав

студент групи _____

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Керівник практики
від підприємства

посада

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Керівник практики
від університету

посада

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Залікова оцінка _____

Харків 2023

Навчальне видання

ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ,
ЩО НАВЧАЮТЬСЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА»
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 141 «ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХНІКА ТА
ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА»

Укладачі:

ЄГОРОВ Андрій Володимирович
ЧЕПЕЛЮК Олександр Олександрович
ЮР'ЄВА Олена Юріївна
ЯКУНІН Дмитро Ігорович

Відповідальний за випуск В. І. Мілих
Роботу рекомендував до друку Б. Г. Любарський
В авторській редакції

План 2023 р., поз. 244

Підп. до друку _____. Формат 60×84 1/16. Папір офсетний.
Riso-друк. Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. _____.
Наклад 100 прим. Зам. № _____. Ціна договірна.

Видавничий центр НТУ «ХПІ».
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 5478 від 21.08.2017 р.
61002, Харків, вул. Кирпичова, 2
